

Canllawiau: Trothwyon

Mae'r canllawiau hyn yn ymdrin â'r trothwyon yn Neddf Caffael 2023. Mae gwybodaeth am y trothwyon yn Neddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023 ar gael ar ddiwedd y ddogfen.

Beth yw trothwyon?

1. Mae'r rhan fwyaf o'r darpariaethau yn Neddf Caffael 2023 ('y Ddeddf') yn gymwys i gontractau cyhoeddus yn unig (fel y'u diffinnir yn adran 3). Dim ond pan nad yw wedi'i esemptio (fel yr amlinellir yn Atodlen 2) a bod ganddo werth amcangyfrifedig (gan gynnwys TAW) ¹ nad yw'n llai na'r trothwyon a amlinellir yn Atodlen 1 y mae contract yn cael ei hystyried yn gontract cyhoeddus Felly, mae'r trothwyon hyn yn hanfodol wrth sicrhau bod awdurdodau contractio yn deall pryd y mae angen iddynt gydymffurfio â'r darpariaethau safonol yn y Ddeddf.
2. Mae contractau penodol sydd â gwerth contract o dan y trothwyon yn Atodlen 1 yn ddarostyngedig i'r darpariaethau ar gyfer contractau o dan y trothwy isod yn Rhan 6 o'r Ddeddf. Am ragor o wybodaeth, gwelwch baragraffau 14–16 isod a'r canllawiau ar wahân ar gontractau sydd o dan y trothwy.

Beth yw'r fframwaith cyfreithiol sy'n rheoli trothwyon?

3. Nodir y trothwyon cymwys yn Atodlen 1 i'r Ddeddf a gellir eu grwpio mewn tri phrif gategori:
 - a. Y rhai sy'n cyd-fynd â chytundebau rhyngwladol;
 - b. Contractau amddiffyn a diogelwch (er nad yw'r rhain yn berthnasol i awdurdodau datganoledig Cymru); a
 - c. Contractau cyffyrddiad ysgafn.
4. Rhaid i awdurdodau datganoledig Cymru ystyried y trothwyon canlynol hefyd:
 - a. Contractau hysbysadwy o dan y trothwy (gwelwch baragraffau 14–16 isod a'r canllawiau ar wahân ar gontractau o dan y trothwy)

¹ Mae adran 123 o'r Ddeddf, sef 'Dehongli', yn esbonio bod cyfeiriad at swm sy'n daladwy neu wedi'i dalu, yn dderbyniadwy neu wedi'i dderbyn, neu i'w dalu neu ei dderbyn o dan gontract yn cynnwys cyfeiriad at unrhyw swm sy'n ddarostyngedig i TAW (defnyddir y termau 'derbyniadwy' ac 'wedi'i dderbyn' i adlewyrchu'r ffordd wahanol mae contractau consesiwn yn cael eu prisio).

- b. Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023 a rheoliadau. Pan ddaw'r ddeddfwriaeth hon i rym bydd dyletswyddau penodol yn berthnasol i gontractau sydd dros y trothwyon hyn (gwelwch ddiwedd y ddogfen am ragor o wybodaeth).
5. Fel yr eglurwyd yn fanylach ym mharagraff 10 isod, mae'r trothwyon yn y Ddeddf wedi cael eu diwedddaru ers hynny i gyd-fynd â rhwymedigaethau rhyngwladol y DU ar gaffael cyhoeddus. Bydd y Ddeddf yn cael ei diwedddaru pan ddaw i rym i sicrhau bod y trothwyon diwygiedig yn cael eu hadlewyrchu.

Pwyntiau allweddol a bwriad y polisi

Cytundebau rhyngwladol:

6. Mae gan y DU ddyletswydd i roi mynediad i'w marchnadoedd caffael cyhoeddus i gyflenwyr o wladwriaethau y mae ganddi gytundeb masnach perthnasol gyda nhw.² Rhestrir y cytundebau masnach hyn yn Atodlen 9 i'r Ddeddf.
7. Mae trothwyon y DU yn ei chytundebau masnach perthnasol naill ai'n cyd-fynd â'r trothwyon yn Atodlenni'r y DU i Gytundeb Sefydliad Masnach y Byd ar Gaffael gan Lywodraethau. Yn unol â hynny, mae'r DU yn parhau i gydymffurfio â'i rhwymedigaethau rhyngwladol drwy alinio'r trothwyon perthnasol yn y Ddeddf â throthwyon y DU yn y Cytundeb ar Gaffael gan Lywodraethau (GPA).
8. Mae trothwyon y DU mewn Hawliau Arbennig Tynnu Arian (SDRau). Bob dwy flynedd mae'n ofynnol i'r DU ddarparu ei throthwyon SDR ar gyfer y GPA mewn Sterling. Wedyn mae'r trothwyon diwygiedig yn dod i rym ar 1 Ionawr bob blwyddyn eilrif. Mae hyn er mwyn addasu ar gyfer amrywiadau arian cyfred.
9. Er mwyn sicrhau bod y Ddeddf yn parhau i gyd-fynd â throthwyon y DU yn y GPA mewn sterling, mae Atodlen 1 yn cynnwys pŵer i awdurdod priodol (un o Weinidogion y Goron, Gweinidogion Cymru neu un o adrannau Gogledd Iwerddon) ddiwedddaru trothwyon perthnasol yn y Ddeddf drwy offeryn statudol. Cyhoeddir Nodyn Polisi Caffael bob dwy flynedd i gadarnhau'r trothwyon newydd mewn sterling.
10. Mae'r trothwyon a restrir yn rhesi 4, 6 a 9 i 12 yn Atodlen 1, paragraff 1(1) yn cyfateb i drothwyon y DU yn y GPA mewn sterling. Gweler y fersiwn ar-lein o'r Ddeddf neu'r WPPN diweddaraf i weld lefelau'r trothwyon presennol.

² Dim ond mewn perthynas â'r telerau y cytunwyd arnynt yn y cytundeb masnach y mae'r ddyletswydd hon yn berthnasol.

Contractau cyffyrddiad ysgafn

11. Mae Atodlen 1 yn rhoi pŵer i ddiweddarau'r trothwyon ar gyfer contractau cyffyrddiad ysgafn. Nid yw'r trothwyon hyn yn cael eu pennu gan y GPA ac felly nid ydynt yn cael eu newid bob dwy flynedd.
12. Mae Atodlen 1, fodd bynnag, yn caniatáu i drothwyon contractau cyffyrddiad ysgafn gael eu diweddarau at ddibenion gwahanol; er enghraifft i ganiatáu ar gyfer chwyddiant neu adlewyrchu blaenoriaethau sy'n newid ar gyfer contractau yn y categori hwn.
13. Pan fydd contract cyffyrddiad ysgafn hefyd yn gontract consesiwn, mae'r trothwy uwch a ddefnyddir ar gyfer contractau consesiwn yn berthnasol. Gweler y fersiwn ar-lein o'r Ddeddf neu'r WPPN diweddaraf i weld lefelau'r trothwyon presennol.

Contractau hysbysadwy sydd o dan y trothwy yng Nghymru

14. Mae adran 87 o'r Ddeddf yn cynnwys pŵer i Weinidogion Cymru ddiweddarau'r trothwy ariannol ar gyfer contract hysbysadwy sydd o dan y trothwy drwy offeryn statudol. Mae Gweinidogion Cymru wedi arfer y pŵer hwn drwy Reoliad 47(3) o Reoliadau Caffael (Cymru) 2024, sy'n golygu, ar gyfer awdurdodau datganoledig Cymru, fod 'contract hysbysadwy sydd o dan y trothwy' yn gontract a reoleiddir sydd o dan y trothwy ac iddo werth amcangyfrifedig dros £30,000 (gan gynnwys TAW).
15. Bydd y trothwy hwn yr un mor berthnasol yng Nghymru i awdurdodau llywodraeth ganolog ac awdurdodau nad ydynt yn awdurdodau llywodraeth ganolog. Mae hyn yn golygu y bydd unrhyw gontract sydd â gwerth dros y gwerth hwn yn ei gwneud yn ofynnol i hysbysiad manylion contract gael ei gyhoeddi gan holl awdurdodau datganoledig Cymru.
16. Fodd bynnag, os yw awdurdod llywodraeth ganolog Cymru yn caffael o dan drefniant caffael a gedwir yn ôl, fel Fframwaith neu Farchnad Ddeinamig a sefydlwyd gan Wasanaethau Masnachol y Goron, er enghraifft, yna'r trothwy a fyddai'n berthnasol yw £12,000 (gan gynnwys TAW).

Diffiniad o dermau

17. Mae Atodlen 1 o'r Ddeddf yn diffinio'r ymadroddion canlynol a ddefnyddir yn

Atodlen 1 a thrwy gydol y Ddeddf:

Tymor	Diffiniad
Awdurdodau llywodraeth ganolog	Gweinidogion Cymru a phob un o'r endidau (a'u holynwyr) a restrir yng ngholofnau 1 neu 2 o'r Tabl yn Atodlen 2 i Reoliadau Caffael (Cymru) 2024. (Mae Atodlen 1 o'r Ddeddf yn cynnwys rheoliad sy'n gwneud pŵer sy'n caniatáu i awdurdod priodol restru'r awdurdodau contractio hynny sy'n 'awdurdodau llywodraeth ganolog'.)
Gwaith cyflawn	Strwythur gweithredol sy'n deillio o wneud y gwaith.
Cytundeb ar Gaffael gan Lywodraethau (GPA)	ystyr y 'Cytundeb ar Gaffael gan Lywodraethau' ('y GPA') yw'r Cytundeb ar Gaffael gan Lywodraethau a lofnodwyd ym Marrakesh ar 15 Ebrill 1994, fel y'i diwygiwyd o bryd i'w gilydd.
Awdurdod llywodraeth is-ganolog	Awdurdod contractio nad yw'n (i) awdurdod llywodraeth ganolog, nac yn (ii) cyfleustod preifat nac ymgymeriad cyhoeddus.
Gwaith	Y gweithgareddau sy'n dod o fewn y codau'r Eirfa Gaffael Gyffredin a restrir yn Atodlen 3 i Reoliadau Caffael (Cymru) 2024. (Mae Atodlen 1 o'r Ddeddf yn cynnwys pŵer i wneud rheoliadau sy'n caniatáu i awdurdod priodol restru'r categorïau hynny o weithgareddau sydd i'w hystyried yn 'waith' at ddibenion diffinio 'contract gwaith'.)
Contract gweithiau	Contract mai ei brif bwrpas yw naill ai (i) cyflawni 'gwaith' (gweler y diffiniad uchod) o dan y contract hwnnw (boed yn arwain at waith cyflawn ai peidio),

	neu (ii) hwyluso cyflawni gwaith o dan drefniant ar wahân, pan fwriedir i'r gwaith hwnnw arwain at waith cyflawn sy'n cydymffurfio â manylebau a nodir yn y contract hwnnw.
--	---

Pa gyngor arall sy'n arbennig o berthnasol i'r maes hwn?

- Canllawiau ar gaffael wedi'i gwmpasu
- Canllawiau ar gontractau esempt
- Canllawiau ar gontractau o dan y trothwy

Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023

18. Mae [Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus \(Cymru\) 2023](#) ('Deddf SPPP') yn rhoi dyletswydd caffael cymdeithasol gyfrifol ar awdurdodau contractio Cymru, fel bod 'Rhaid i awdurdod contractio geisio gwella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol ei ardal drwy gynnal caffael cyhoeddus mewn ffordd gymdeithasol gyfrifol'. (Adran 24(1)).
19. Mae'r diffiniad o gontract cyhoeddus yn Neddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023 yn ehangach na'r diffiniad yn y Ddeddf Caffael, heb unrhyw gyfeiriad at drothwyon³ ariannol.
20. Mae'r Ddeddf SPPP yn gosod dyletswyddau ychwanegol (camau rhesymol ac adrodd) ar awdurdodau contractio mewn perthynas â chategori o gaffaeliadau a elwir yn 'gontractau rhagnodedig'. Diffinnir y rhain (adran 24(8)) fel 'contract adeiladu mawr', contract allanoli gwasanaethau ac unrhyw gontract cyhoeddus arall â disgrifiad a ragnodir gan Weinidogion Cymru. Mae contract adeiladu mawr, y bydd angen i Awdurdodau Datganoledig Cymru fod yn ymwybodol am gontractau o'r fath pan ddaw'r ddeddfwriaeth hon i rym, yn gontract cyhoeddus sy'n gontract gwaith gyda gwerth amcangyfrifedig heb fod yn llai na £2,000,000 yn cynnwys TAW.
21. Mae'r Memorandwm Esboniadol ar gyfer y Ddeddf SPPP yn nodi mai bwriad polisi Gweinidogion Cymru oedd estyn y diffiniad o gontractau rhagnodedig, drwy reoleiddiadau, i gynnwys contractau dros y trothwy, wedi'i gysylltu â'r Ddeddf Caffael.

³Gweler adran 21 o'r Ddeddf SPPP.

22. Bydd categori pellach o 'gontractau cofrestradwy' hefyd yn cael eu diffinio mewn rheoliadau. Rhaid cynnwys manylion y contractau hyn mewn cofrestr contractau cyhoeddedig (adran 40).
23. Mae'r diffiniadau ar gyfer 'gwaith' a 'chontract gweithiau' yn y Ddeddf SPPP wedi cael eu diwygio gan Reoliadau Caffael (Cymru) 2024 (Rheoliad 46(3)(b) ac (c) mewn perthynas â Deddf Caffael 2023 ('y Ddeddf'), i adlewyrchu'r diffiniadau sydd wedi'u cynnwys yn y Rheoliadau hyn a'r Ddeddf.
24. Darperir rheoliadau a chanllawiau ar wahân ar y Ddeddf SPPP a fydd yn darparu rhagor o wybodaeth am yr uchod.